

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U002341

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 16-06-2025

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Момот Сергій Вікторович

2. Serhii V. Momot

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0375-6407

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 051

Назва наукової спеціальності: Економіка

Галузь / галузі знань: соціальні та поведінкові науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Економіка

Дата захисту: 19-06-2025

Спеціальність за освітою: Тилове забезпечення

Місце роботи здобувача: Навчальний центр підготовки молодших спеціалістів Державної прикордонної служби України імені генерал-майора Ігоря Момота

Код за ЄДРПОУ: 14321512

Місцезнаходження: , Черкаси, Черкаський р-н., 19601, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Державна прикордонна служба України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 8639

Повне найменування юридичної особи: Черкаський державний технологічний університет

Код за ЄДРПОУ: 05390336

Місцезнаходження: бульвар Шевченка, буд. 460, Черкаси, Черкаський р-н., 18006, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Черкаський державний технологічний університет

Код за ЄДРПОУ: 05390336

Місцезнаходження: бульвар Шевченка, буд. 460, Черкаси, Черкаський р-н., 18006, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 00.08.01, 06.01.01

Тема дисертації:

1. Соціальна відповідальність бізнесу як інструмент реалізації принципів сталого розвитку регіону
2. Social responsibility of business as a tool for implementing the principles of sustainable development of the region

Реферат:

1. Дисертаційну роботу присвячено теоретико-методичним основам реалізації концепції соціальної відповідальності бізнесу на регіональному рівні задля отримання реальних можливостей реалізації Цілей сталого розвитку в економіці регіону і країни. У роботі визначено конвенції ООН та основні нормативні вимоги МОП, що формують контури соціальної відповідальності бізнесу, проаналізовано їх зміст. Обґрунтовано можливі напрями спрямування зусиль щодо реалізації соціально відповідальної поведінки бізнесом та узагальнено складові соціальної відповідальності бізнесу. Встановлено відповідність Цілей сталого розвитку виокремленим глобальним завданням. Наведено найбільш показові приклади реалізації в зарубіжній та українській практиці кожного глобального завдання зі сталого розвитку. Сформовано матрицю можливих шляхів реалізації суб'єктами господарювання регіонів країни взятих на себе зобов'язань в межах соціальної відповідальності бізнесу. Проаналізовано актуальні практики реалізації соціальної відповідальності бізнесу, характерні для семи груп країн (країни світу з розвинутою економікою; країни

Європи, що розвиваються; країни Азії, що розвиваються; країни Латинської Америки та Карибського басейну; країни Близького Сходу і Центральної Азії; країни Африки на південь від Сахари; об'єднані групи країн або регіони світу). Обґрунтовано принципи соціальної відповідальності бізнесу, дотримання яких буде сприяти досягненню соціальних, екологічних та фінансово-економічних переваг всіма стейкхолдерами. Окреслено три хвили потужного зовнішнього впливу останніх років та проаналізовано їх соціально-економічні наслідки для економіки України. Проаналізовано та визначено основні напрями прояву соціально відповідальної поведінки суб'єктами господарювання України в кожну з трьох виокремлених хвиль кризових явищ, встановлено відмінності в діях підприємців. Проаналізовано наявність та достатність нормативного підґрунтя для реалізації концепції соціальної відповідальності бізнесу в Україні. Встановлено характер інструментів, які заплановано використати в Україні в межах затвердженого плану заходів для реалізації Концепції до 2030 р. Проведено аналіз нормативно-законодавчої бази України, який дозволив констатувати, що затверджених на законодавчому рівні важелів впливу, які б дієво сприяли активізації соціально відповідальної поведінки представників ділового середовища в Україні на даний момент не існує, що суттєвим чином стримує розвиток соціально відповідального руху в бізнесі. Проаналізовано ступінь спрямованості стратегій розвитку регіонів України на період 2021-2027 рр. на активізацію соціальної відповідальності бізнесу. Отримано висновок, що найвищий рівень спрямованості на активізацію соціальної відповідальності бізнесу є характерним для стратегії розвитку Тернопільської області, де не лише поставлено конкретні цілі щодо поширення серед представників регіонального бізнесу принципів соціальної відповідальності, а й детально прописано механізм досягнення означених цілей із зазначенням необхідних для стратегічного розвитку області граничних значень відповідних показників. Доведено, що залежно від соціально-економічного розвитку країни, рівня прибутковості й ступеня фінансової свободи безпосереднього представника ділового середовища регіону спектр потенційно можливих ініціатив соціального характеру, який він може застосувати на практиці, реалізуючи власну потребу в соціальній відповідальності, може бути доволі широким та різномірним. Обґрунтовано переваги та виклики, які отримає бізнес через впровадження новітніх технологій в сферу реалізації функції соціальної відповідальності. Запропоновано прогресивні методи і технології, впровадження яких в діяльність підприємства буде сприяти більш ефективній реалізації функції соціальної відповідальності бізнесу. Проведено оцінювання рівня зацікавленості суб'єкта господарювання регіону в реалізації заходів в межах соціальної відповідальності бізнесу, спрямованих на досягнення Цілей сталого розвитку за критерієм наближеності до стратегічних цілей діяльності підприємства (отримання прибутку та перспективний розвиток). Обґрунтовано ключові групи інструментів впливу на економічні інтереси суб'єктів господарювання України з метою активізації соціальної відповідальності бізнесу в регіоні, до яких віднесено іміджеві, фінансові та організаційні. Визначено зміст, механізм дії, обмеження та конкретні інструменти впливу в межах кожної з запропонованих груп інструментів. Доведено, що найбільшого ефекту можливо буде досягти при збалансованому використанні одночасно трьох запропонованих груп інструментів.

2. The dissertation is devoted to the theoretical and methodological foundations for implementing the concept of social responsibility of business at the local level in order to obtain real opportunities for performing the Sustainable Development Goals in the regional and national economies. The work identifies the UN conventions and the major ILO requirements that form the outlines of business social responsibility and analyzes their content. The author establishes the correspondence between the Sustainable Development Goals and the global objectives mentioned above. The most illustrative examples of each global sustainable development goal implementation in foreign and Ukrainian practice are presented. A matrix of possible directions for the implementation of the obligations assumed by business entities in the regions of the country within the framework of business social responsibility is formed. Based on the study of the scientific research results published in Scopus database, the thesis analyzes current practices of implementing social business responsibility, typical for seven groups of countries (developed economies; developing European countries; developing Asian countries; Latin America and the Caribbean countries; Middle East and Central Asia; Sub-Saharan Africa; combined groups of countries or regions of the world). The research substantiates the principles of social business responsibility contributing to the

achievement of social, environmental, financial and economic benefits by all stakeholders. The dissertation outlines three waves of powerful external influence on the Ukrainian economy over the recent years and analyzes their socio-economic consequences. The thesis identifies the main directions of socially responsible behavior by Ukrainian business entities in each of the mentioned three waves of crisis phenomena, and identifies differences in the actions of entrepreneurs. The work analyzes the availability and sufficiency of the regulatory framework for implementing the concept of social responsibility for business in Ukraine. The regulatory framework of Ukraine is analyzed, which allows to state that currently there are no legislative levers to effectively promote the activation of socially responsible behavior in business environment of Ukraine. The degree of focusing the development strategies of Ukrainian regions (2021 – 2027) on enhancing business social responsibility is studied. It is concluded that the highest level of focus on activating business social responsibility is characteristic of the Ternopil region's development strategy, which not only sets specific goals for disseminating the principles of social responsibility among regional business representatives, but also prescribes in detail the mechanism for achieving these goals, indicating the threshold values of the relevant indicators necessary for the strategic development of the region. It is proved that, depending on the socio-economic development of the country, the level of profitability and the degree of financial freedom of the business environment in the region, the range of potentially possible social initiatives applicable in practice, realizing their need for social responsibility, can be quite wide and heterogeneous. The advantages and challenges that business will receive through the introduction of the latest technologies for social responsibility functioning are substantiated. Progressive methods and technologies are proposed, the introduction of which for the enterprise activity will contribute to a more efficient implementation of business social responsibility functioning. The dissertation assesses the level of interest of a business entity in the region in implementing measures within the framework of business social responsibility aimed at achieving the Sustainable Development Goals by the proximity to the strategic goals of the enterprise – profit. Based on the assessment results, the possible measures were divided into those characterized by a high, medium, and low level of interest for business entities in their implementation.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Момот С.В. Вплив соціальної відповідальності бізнесу на реалізацію принципів сталого розвитку в регіоні. Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету. Серія: Економічні науки. Черкаси: ЧДТУ, 2022. Вип. 64. С. 27-36.
- 2. Момот С.В. Соціальна відповідальність бізнесу як важіль подолання соціально-економічних наслідків криз. Економіка і організація управління. 2023. №2 (50). С. 160-170.
- 3. Момот С.В. Прояв соціально відповідальної поведінки суб'єктами господарювання України в період криз останніх років. Вісник Одеського національного університету. Економіка. 2023. Т. 28. Вип. 4 (98). С. 56-62.
- 4. Hladkii D., Momot S. Mechanisms of the development of social entrepreneurship in Ukraine. Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету. Серія: Економічні науки. Черкаси: ЧДТУ, 2023. Вип. 70. С. 67-77.
- 5. Момот С.В. Напрями реалізації суб'єктами господарювання соціально відповідальної поведінки в межах цілей сталого розвитку. Via Economica. 2024. Вип. 5. С. 130-137.

- 6. Момот С.В. Роль соціальної відповідальності бізнесу в підвищенні якості життя населення регіону. Improving living standards in a globalized world: opportunities and challenges: monograph / editors: Tetyana Nestorenko, Tadeusz Pokusa. Opole: The Academy of Management and Administration in Opole, 2021. 2.16. P. 300-306.
- 7. Момот С.В. Соціальна відповідальність бізнесу: передумови виникнення та поширення. Теорія і практика сучасної економіки: матеріали XXII Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Черкаси, 20 жовт. 2021 р.) / відп. ред. Р.В. Манн; Черкас. держ. технол. ун-т. Черкаси: ЧДТУ, 2021. С. 41-43.
- 8. Момот С.В. Аргументи щодо доцільності поширення принципів соціальної відповідальності бізнесу. Проблематика та інноваційна парадигма розвитку економіки, бізнесу та ІТ-інжинірингу: матеріали I Міжнар. наук.-практ. дистанційної конф. (м. Хмельницький, 11-12 лист. 2021 р.). Хмельницький: ХНУ, 2021. С. 231-233.
- 9. Момот С.В. Етапи становлення та розвитку концепції соціальної відповідальності бізнесу. Socially Competent Management of Corporations in a Behavioral Economy: collection of scientific papers. Chapter 2 (Podhájaska, Slovak Republic – Lutsk, Ukraine, 24-25 November 2021) / resp. ed. Kostiantyn Pavlov, Josef Zaťko, Olena Pavlova, Liudmila Shostak, Tatiana Bukoros. Podhájaska – Lutsk: European institute of further education, Lesya Ukrainka Volyn National University, Volynpoligraph, 2021. P. 193-194.
- 10. Момот С.В. Визначальні складові соціальної відповідальності бізнесу. Виклики та перспективи розвитку нової економіки на світовому, державному та регіональному рівнях: збірник матеріалів XVI Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Запоріжжя, 25-26 лист. 2021 р.) / за ред. А.В. Череп. Запоріжжя: ФОП Мокшанов В.В., 2021. С. 250-251.
- 11. Момот С.В. Роль соціально відповідального бізнесу в реалізації принципів сталого розвитку. Проблеми розвитку соціально-економічних систем в національній та глобальній економіці: праці XXII Всеукр. наук. конф. студентів, аспірантів та молодих вчених (м. Вінниця, 18 квіт. 2022 р.) / ред. кол. Хаджинов І.В. (голова) та ін. Т. 1. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2022. С. 29-32.
- 12. Момот С.В. Принципи поширення соціальної відповідальності бізнесу в регіоні. Сучасні кризові явища в економіці та проблеми облікового, контрольного та аналітичного забезпечення управління підприємством: матеріали XIV Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Луцьк, 24 черв. 2022 р.). Вип. 14. Луцьк: ВІП ЛНТУ, 2022. С. 130-132.
- 13. Momot S. Principles of supporting the social responsibility of business. Sustainable Development: Modern Theories and Best Practices: materials of the Monthly International Scientific and Practical Conference (Tallinn, 28-29 July 2022) / gen. ed. Olha Prokopenko, Aleksander Sapiński. Tallinn: Teadmus OÜ, 2022. P. 51-53.
- 14. Момот С.В. Інструментарій підтримки соціальної відповідальності бізнесу в регіоні. Інформаційні технології: наука, техніка, технологія, освіта, здоров'я: матеріали XXX Міжнар. наук.-практ. конф. MicroCAD-2022 (м. Харків, 19-21 жовт. 2022 р.). Харків: НТУ «ХПІ», 2022. С. 567.
- 15. Момот С.В. Нормативне підґрунтя для реалізації соціальної відповідальності бізнесу в Україні. Теорія і практика сучасної економіки: матеріали XXIII Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Черкаси, 20 жовт. 2022 р.) / відп. ред. Р.В. Манн; Черкас. держ. технол. ун-т. Черкаси: ЧДТУ, 2022. С. 116-117.
- 16. Момот С. Законодавча підтримка соціально відповідальної поведінки бізнесу в Україні. Формування механізму зміцнення конкурентних позицій національних економічних систем у глобальному, регіональному та локальному вимірах: матеріали IX Міжнар. наук.-практ. конф.: збірник тез доповідей (м. Тернопіль, 05 лист. 2022 р.) / за заг. ред. О.В. Панухник. Тернопіль: ФОП Паляниця В.А., 2022. С. 20-22.
- 17. Momot S. Components of social responsibility and arguments for the transition to socially responsible behavior by business. Sustainable Development: Modern Theories and Best Practices: materials of the Monthly International Scientific and Practical Conference (Tallinn, 28-29 April 2023) / gen. ed. Olha Prokopenko. Tallinn: Teadmus OÜ, 2023. P. 83-85.

- 18. Момот С.В., Манн Р.В. Розвиток бізнес-процесів у напрямі забезпечення реалізації принципів сталого розвитку регіону. Розвиток статистики бізнес процесів в умовах інформаційно-комунікаційних технологій та глобальних зрушень: проблеми та перспективи: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. студентів та молодих вчених (м. Одеса, 22 трав. 2024 р.) / за заг. ред. С.І. Рассадникової; Міжнародний гуманітарний університет. Tallinn: Teadmus, 2024. С. 69-72.
- 19. Одинцов М.М., Одинцов О.М., Момот С.В. Вплив обсягів капітальних інвестицій на зростання валового регіонального продукту в регіонах України. Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету. Серія: Економічні науки. Черкаси: ЧДТУ, 2021. Вип. 63. С. 33-41.
- 20. Манн Р.В., Березюк-Рибак І.Р., Момот С.В. Посилення ролі соціальної відповідальності бізнесу у постпандемічний період. Трансформація підходів в управлінні та маркетингу у постпандемічний період: монографія / під заг. ред. д.е.н., проф. Храпкіної В.В., к.е.н., доц. Пічик К.В. Київ: Інтерсервіс, 2022. Підр. 3.3. С. 145-152.
- 21. Zanora V., Momot S., Bedrii D., Fonar L. Conflict management in enterprise development project teams. Академічний огляд. 2023. №1 (58). С. 187-204.

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези; методичні документи; аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість: поліпшення стану навколишнього середовища; економія енергоресурсів; економія матеріалів; підвищення продуктивності праці

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0120U104957; 0121U114146

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Манн Руслан Володимирович

2. Ruslan V. Mann

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Черкаський державний технологічний університет

Код за ЄДРПОУ: 05390336

Місцезнаходження: бульвар Шевченка, буд. 460, Черкаси, Черкаський р-н., 18006, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кудріна Ольга Юріївна
2. Olha Y. Kudrina

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.05**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка**Код за ЄДРПОУ:** 02125510**Місцезнаходження:** вул. Роменська, буд. 87, Суми, Сумський р-н., 40002, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Ключ Юлія Ігорівна
2. Yulia Klyus

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.04**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля**Код за ЄДРПОУ:** 02070714**Місцезнаходження:** вул. Іоанна Павла II, буд. 17, Київ, 01042, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:****Рецензенти****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Проданова Лариса Василівна
2. Larysa V. Prodanova

Кваліфікація: д.е.н., професор, 08.00.01**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0003-4280-6013**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Черкаський державний технологічний університет

Код за ЄДРПОУ: 05390336

Місцезнаходження: бульвар Шевченка, буд. 460, Черкаси, Черкаський р-н., 18006, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пріхно Ірина Миколаївна

2. Iryna M. Prikhno

Кваліфікація: д.е.н., професор, 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2922-5548

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Черкаський державний технологічний університет

Код за ЄДРПОУ: 05390336

Місцезнаходження: бульвар Шевченка, буд. 460, Черкаси, Черкаський р-н., 18006, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. **Заключні відомості**

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Захарова Оксана Володимирівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Захарова Оксана Володимирівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Здобувач PhD

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна